

Digitalisering van informatie in de economie

In onze hoog ontwikkelde economie wordt steeds meer informatie digitaal verwerkt en uitgewisseld. Bij een opdracht of een project zijn over het algemeen een reeks partijen betrokken die informatie uitwisselen over: de contractuele afspraken, de planning en de coördinatie tussen alle partijen, en het aantonen dat de regels en wetten nagevolgd worden.

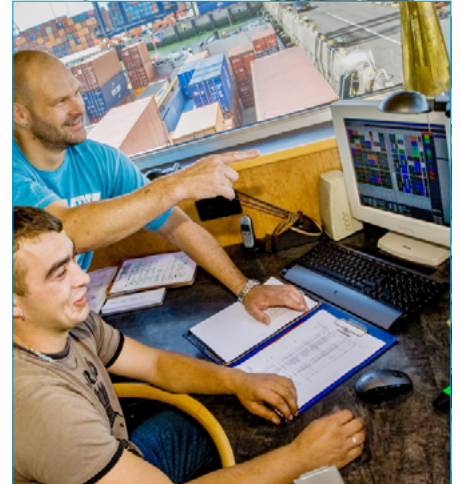
Offertes, opdrachten en facturen tussen die partijen worden niet alleen digitaal opgemaakt maar ook digitaal getekend: dat zijn juridisch bindende afspraken waar geen papier aan te pas komt.

Bij de uitvoering van een project zijn meerdere partijen (als onderaannemer) betrokken: elke partij is verantwoordelijk voor een deel. Al die activiteiten moeten gecoördineerd worden om het afgesproken eindresultaat te bereiken. Elke wijziging of elk onverwacht probleem wat opgelost moet worden, geeft een kettingreactie van aanpassingen. Die afstemming gaat steeds meer met digitale informatie in plaats van met papier of de telefoon.

Bij al deze activiteiten vragen diverse overheidsdiensten om informatie die aantoont dat de wetten en regels nagevolgd worden: vanuit fiscaal oogpunt, voor veiligheid, voor verkeersmanagement, om privacy-redenen, voor uitstoot enzovoorts. Ook die informatiewens is steeds meer gebaseerd op digitaal geleverde data.

Keten-digitalisering en informatie halen bij de bron

In de huidige praktijk spelen mensen nog een grote rol in het hanteren van digitale informatie tussen partijen: dat gaat veelal met gescande papieren, pdf's, e-mail, chats, en het raadplegen en vullen van online portals. Er zijn grote productiviteitswinsten te behalen als steeds meer computers rechtstreeks met elkaar digitale informatie uit kunnen wisselen. Dat klinkt simpeler dan het in de praktijk is, vooral als software van verschillende bedrijven met elkaar moet gaan communiceren. Dan is standaardisering van groot belang.

Overheidsbeleid en concurrentiekracht bedrijfsleven

In de Digitale Transport Strategie goederenvervoer (DTS) heeft de Nederlandse overheid (Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, hierna lenW) de ambitie neergelegd om in transport en logistiek deze ketendigitalisering en federatief data delen versneld in te voeren.

De concrete doelstelling van lenW is het realiseren van naadloos data delen in het multimodaal goederenvervoer en een toekomstbestendige digitale infrastructuur voor een vlot, veilig en duurzaam goederenvervoer in Nederland en met onze handelspartners.

Om deze doelstelling te realiseren, voert lenW het Basis Data Infrastructuur (BDI) project uit, voert het regie op het Platform Digitaal Transport (PDT) en levert het een actieve rol in het FEDeRATED project (onder het Europese Digital Transport and Logistics Forum (DTLF)).

Dezelfde ontwikkelingen rond keten-digitalisering en federatief data delen zijn zichtbaar in andere sectoren (DSGO (bouw), Data Sharing Coalition, etc.), en op Europees niveau (Mobility Data Space, IDSA, GAIA-X, i4Trust).

De Topsector Logistiek heeft deze onderwerpen ook tot speerpunt van haar programmering gemaakt: innoveren in digitalisering versterkt de concurrentiekracht van het (logistieke) bedrijfsleven.

Het BDI project en het PDT worden ondersteund door de Topsector Logistiek. De digitale vrachtbrief (eCMR) is het speerpunt in het verbeteren van de ketendigitalisering. Het Distributed Information Access Control (DIAC) systeem iSHARE wordt samen met lenW verder ontwikkeld tot de standaard voor publiek-private dataspace's in de logistiek. Allerlei DIAC toepassingen worden gestimuleerd. Met DSGO wordt samengewerkt in het innovatieprogramma Schoon en Emissieloos Bouwen (SEB) in het realiseren van een afsprakenstelsel in de bouw en de bouwlogistiek.

Ladder van adoptie

Het blijkt dat er al in de praktijk van nu al voordelen te halen zijn door het toepassen van de basisprincipes die onder andere in het DTLF geformuleerd zijn. Een prototype van de BDI wordt momenteel in het BDI-project in een aantal gedefinieerde living labs toegepast en verder gevalideerd. Daar kan ook al gebruik van gemaakt worden, los van de living labs van de BDI. Bijvoorbeeld in living labs die vormkrijgen op de goederenvervoercorridors of binnen het Platform Digitaal Transport. Of bij de invoering van de digitale vrachtbrief en de eFTI regulering, of bij nieuwe oplossingen voor data uitwisselingen tussen vervoerders en het CBS, of bij het ophalen van containers in de haven. Het is zichtbaar dat in allerlei projecten gevraagd wordt naar richtlijnen om zo veel mogelijk al 'BDI-compatibel' te zijn: dat beschermt investeringen in IT.

Adoptie Support

De Topsector Logistiek stimuleert en ondersteunt deze ontwikkelingen: hoe meer praktijkervaring opgedaan wordt, des te beter en sneller kunnen de vruchten van deze innovatie geplukt worden in termen van concurrentievermogen en nieuwe diensten/markten die bereikt worden. Andersom is de feedback uit de praktijk ook van grote waarde voor de verdere ontwikkeling van de principes en architectuur die onder de BDI gerealiseerd worden.

Voor dat doel wordt een Adoptie Support Team (AST) opgericht dat de komende 2 jaar als 2^e en 3^e lijns helpdesk zal functioneren voor partijen die willen gaan werken met keten-digitalisering en federatief data delen in de logistiek, in praktische toepassingen naast de living labs van de BDI. Het uitgangspunt is dat deze partijen zelf investeren in eigen expertise, die als het ware de 1^e lijn vormen.

Op basis van de vragen die gesteld worden kan het AST waardevolle feedback uit de praktijk geven aan de ontwikkelaars en onderzoekers van standaarden en architecturen op dit gebied: zoals ontwikkelaars van 'data spaces', mensen van GAIA-X, i4Trust en IDSA, maar ook het 'eigen' architectuurteam van de BDI en de IT-architecture board van het FEDeRATED-consortium.

De verwachting is dat er na circa 2 jaar zoveel ervaring is opgedaan dat deze functie een vaste plaats kan krijgen in de beheers- en supportstructuren rond de BDI.